

FRAIA: Fundamental Rights and Algorithms Impact Assessment

Iris Muis
Team Lead
Data School
i.m.muis@uu.nl

Data School

Research and
teaching platform
at Utrecht
University,
investigating the
impact of
technology

Algorithms are increasingly being used in governance

The Algorithm Register of the Dutch government

Find one of the [364](#) algorithms

Search 🔍

Childcare benefit scandal

Illustrator: toscanabanana

Taking accountability for the use of technology is crucial in the datafied society

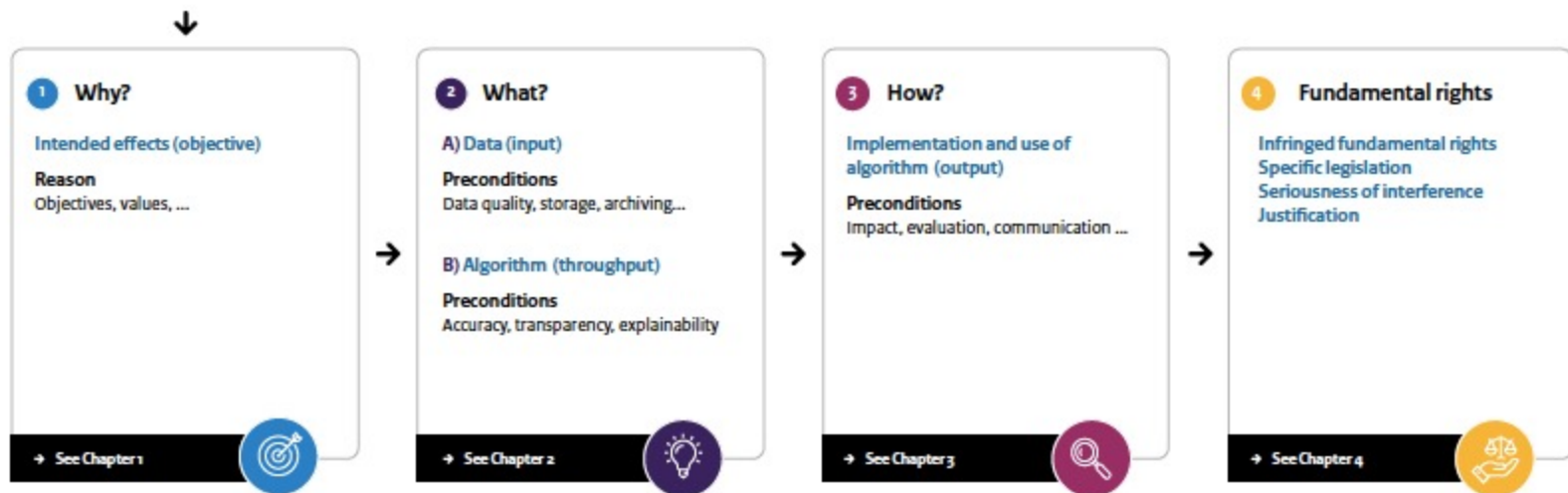
Download FRAIA:
<https://edu.nl/7k8cg>

edu.nl/7k8cg

FRAIA flow chart

START

Apply if necessary

- Mitigating measures (Annex 2)
  - Alternatives
- Then go through process once more

FINISH

Once all questions have been answered satisfactorily, and if the fundamental rights assessment in Part 4 comes out positive, the FRAIA has been completed successfully.

Result of FRAIA

- Informed decision on benefits of algorithm and potential impact on human rights
- Documentation of decision-making process
- Greater awareness of ethical aspects of algorithms.

Vergaderjaar 2021–2022

Aangenomen met handopsteken

⊖ Detail stemming

Voor	Tegen	Niet deelgenomen
VVD	34	PVV 17
D66	24	FVD 5
CDA	14	JA21 3
PvdA	9	SGP 3
SP	9	
GroenLinks	8	
PvdD	6	
ChristenUnie	5	
DENK	3	
Groep Van Haga	3	
Volt	2	
BBB	1	
Omtzigt	1	
Fractie Den Haan	1	
		BIJ1 1
		Gündogan 1

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

MOTIE VAN DE LEDEN BOUCHALLIKH EN DEKKER-ABDULAZIZ
Voorgesteld 29 maart 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in opdracht van het Ministerie van BZK een mensenrechtenassessment voor algoritmen is ontwikkeld;

overwegende dat het verplicht maken van dit assessment misbruik van algoritmen kan helpen voorkomen;

verzoekt de regering het verplicht te maken om dit impactassessment te doen voorafgaand aan het gebruik van algoritmen wanneer algoritmen worden ingezet om evaluaties van of beslissingen over mensen te maken;

verzoekt de regering tevens te verplichten om waar mogelijk deze impactassessments openbaar te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bouchallikh
Dekker-Abdulaziz

MOTIE VAN HET LID DEKKER-ABDULAZIZ

Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 13 juni 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van (hoogrisico)algoritmes binnen de dienstverlening van de rijksoverheid;

overwegende dat er onvoldoende mogelijkheden zijn voor burgers om te controleren of algoritmes voldoen aan relevante wetgeving en mensenrechten voldoende blijven beschermd;

overwegende dat voor beide aspecten instrumenten (Algoritmeregister en het IAMA) zijn ontwikkeld in het kader van de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren, waar nog weinig gebruik van wordt gemaakt;

verzoekt de regering om vanaf nu alle nieuwe hoogrisicoalgoritmes die binnen de rijksoverheid gebruikt worden, verplicht op te nemen in het Algoritmeregister en te onderwerpen aan een mensenrechtentoets (IAMA);

verzoekt de regering tevens om elk departement jaarlijks aan de Kamer te laten rapporteren over de voortgang van het in het register opnemen van bestaande en nieuwe algoritmes in het register,

en gaat over tot de orde van de dag.

Dekker-Abdulaziz

Aangenomen met handopsteken

Detail stemming

Voor	Tegen	Niet deelgenomen
VVD	34	PVV 17 Omtzigt 1
D66	23	FVD 5
CDA	14	Groep Van Haga 3
SP	9	JA21 3
PvdA	9	
GroenLinks	8	
PvdD	6	
ChristenUnie	5	
SGP	3	
DENK	3	
Volt	2	
Fractie Den Haan	1	
BBB	1	
Bij1	1	
Gündogan	1	

FRAIA and the AI Act

Article 29(a):

Prior to deploying a high-risk AI system as defined in Article 6(2) into use, with the exception of AI systems intended to be used in the area listed in point 2 of Annex III, deployers that are bodies governed by public law or private operators providing public services and operators deploying high-risk systems referred to in Annex III, point 5, b) and d) shall perform an assessment of the impact on fundamental rights that the use of the system may produce.

FRAIA and its use

- Implementation is pushed by the Ministry for the Interior and Ministry of Justice and Security
- Over 20 Dutch government organizations have implemented this as a standard for high- and medium risk algorithms.
- Use casus range from AI acquired through third parties to simple algorithms developed in-house.
- FRAIA is referenced by the national Algorithm Register.

Two use cases in the legal sphere

- Matching tool to match seekers of legal aid to lawyers & mediators
  - **Development phase**
  - **Potential impact on equality and access to legal aid**
  - **Other options to seek legal aid remain open**
  - **Conclusion: low risk**
- Case preparation tool to aid paralegals in preparing cases for the judge
  - **Pilot phase**
  - **Potential impact on privacy**
  - **Clear process with a major role for human-in-the-loop**
  - **Conclusion: low risk**

Other European countries that use FRAIA

- Norway
- Finland
- Austria
- Italy

Challenges in implementation

- Uninsufficient knowledge & experience to deal with issues around algorithmization
- Responsibility gap
- Definition of high-risk algorithm
- Capacity (executing a FRAIA is time-intensive)
- ...

In conclusion

- Responsible data and technology practices require a range of measures;
- FRAIA is one of these measures, specifically for high-risk algorithms and AI;
- We need a mature ecosystem of:
  - **Educated lawmakers implementing sensible legislation around technology;**
  - **Organizations applying technology responsibly;**
  - **Inspections, labs and trusted third parties being available to check and validate.**

Further reading

FRAIA: <https://www.government.nl/documents/reports/2021/07/31/impact-assessment-fundamental-rights-and-algorithms>

Floridi L, Taddeo M. (2016). What is data ethics?. <http://dx.doi.org/10.1098/rsta.2016.0360>

Nemitz, P. (2018). Constitutional democracy and technology in the age of artificial intelligence. <http://dx.doi.org/10.1098/rsta.2018.0089>

Powell, A. B., Ustek-Spilda, F., Lehuedé, S., & Shklovski, I. (2022). Addressing ethical gaps in 'Technology for Good': Foregrounding care and capabilities. <https://doi.org/10.1177/20539517221113774>

Schermer, B.W., Custers, B. & van der Hof, S. (2014) The crisis of consent: how stronger legal protection may lead to weaker consent in data protection., <https://doi.org/10.1007/s10676-014-9343-8>

Taylor, L. (2017). What is data justice? The case for connecting digital rights and freedoms globally. <https://doi.org/10.1177/2053951717736335>

Tsamados, A., Aggarwal, N., Cows, J. *et al.* (2022) The ethics of algorithms: key problems and solutions. <https://doi.org/10.1007/s00146-021-01154-8>

Franzke, Aline Shakti. (2022) "An Exploratory Qualitative Analysis of AI Ethics Guidelines." <https://doi.org/10.1108/IICES-12-2020-0125>.

Bekum, Marvin van, and Frederik Zuiderveen Borgesius. (2021) "Digital Welfare Fraud Detection and the Dutch SyRI Judgment." <https://doi.org/10.1177/13882627211031257>.

**Utrecht
University**

DATA SCHOOL